

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Provinciaal Instituut voor Haartooi en
Schoonheidszorgen te GENT**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 36699
Instelling Provinciaal Instituut voor Haartooi en Schoonheidszorgen
Directeur Riet DERAECK
Adres Godshuizenlaan 65 - 9000 GENT
Telefoon 09-267.12.60
Fax 09-267.12.61
E-mail pihs@telenet.be
Website <http://www.pihs.be>

Bestuur van de instelling Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
Adres Gouvernmentstraat 1 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SG Gent 22
Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE
CLB CLB vh GO Gent
Adres Voskenslaan 262 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22-04-2013, 23-04-2013, 24-04-2013, 25-04-2013, 26-04-2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 26-04-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 27-05-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Erik Van Nieuwenhuyze
Teamleden Henk Foriers
Marie-Rose Van Nooten
Hubert Van Tendeloo

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Aardrijkskunde in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek (leerplan 2002/023)7	
3.1.1.2 Aardrijkskunde in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2004/117)	8
3.1.1.3 Bio-esthetiek, toegepaste biologie en toegepaste chemie in de derde graad tso Schoonheidsverzorging (leerplannen 2008/046, 2007/078 en 2009/037)	9
3.1.1.4 Dameskappen, herenkappen en bio-esthetiek in bso derde graad in de studierichting Haarzorg en dameskappen en herenkappen in bso derde graad in de studierichting Haarstilist (leerplannen 2004/115, 2002/191 en 2005/017)	12
3.1.1.5 Nederlands in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (2004/080)....	14
3.1.1.6 Project algemene vakken in bso derde graad in de studierichting Haarzorg (leerplan 2004/262) en bso derde graad derde leerjaar Haarstilist (leerplan 2006/065)	15
3.1.1.7 Toegepaste economie (bedrijfsbeheer) in bso derde graad in de studierichtingen bso Haarstilist en tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2008/068)	18
3.1.1.8 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek en in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplannen 2007/038 en 2005/069)	19
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	21
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Welzijn.....	23
4.2 Begeleiding.....	23
4.2.1 Leerbegeleiding	23
4.3 Evaluatie.....	24
4.3.1 Evaluatiepraktijk	24
4.3.2 Rapporteringspraktijk	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	29
6.1 Wat doet de school goed?.....	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	29
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	30
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	30
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	30
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Provinciaal Instituut voor Haartooi en Schoonheidsverzorging te Gent biedt uitsluitend studierichtingen aan uit het studiegebied Lichaamsverzorging. Door deze selectie heeft de school een duidelijk profiel. Ze stelt zich tot doel haar leerlingen via algemene vorming en beroepsopleiding met aandacht voor attitudevorming op te leiden tot zelfredzame jonge volwassenen.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de beroepsopleiding kwaliteitsvol gebeurt. Het praktijkgedeelte geldt in de derde graad bso Haartzorg en in het specialisatiejaar Haarstilist als voorbeeld van goede praktijk en voldoet in de derde graad tso Schoonheidsverzorging. Voor de theoretische vakken van het specifiek gedeelte en van de basisvorming is het beeld genuanceerder. De leerplanrealisatie voldoet voor aardrijkskunde, Nederlands, toegepaste biologie en toegepaste chemie in tso derde graad, voor toegepaste economie in bso derde leerjaar van de derde graad en tso derde graad en voor wiskunde in tso tweede en derde graad. De leerplanrealisatie voldoet niet voor aardrijkskunde in tso tweede graad, project algemene vakken in bso derde graad en voor de theoretische leerplandoelstellingen van bio-esthetiek in tso derde graad. Dit resultaat wordt bepaald door de mate waarin de vakgroepen uitgaan van een grondige leerplanstudie. Door het gebrek aan die doelgerichtheid in een aantal vakken, leveren de inspanningen van de leraren niet het vereiste resultaat op. De lespraktijk en/of de evaluatie is in die gevallen te weinig afgestemd op een volledige leerplanrealisatie. De aanwezige ICT-apparatuur is in een aantal gevallen ontoereikend of het gebruik ervan is weinig comfortabel. Over het algemeen is de integratie van ICT in de vakken voor verbetering vatbaar. De onderwijsorganisatie zorgt in sommige klassen voor een opstapeling van lesuitval waardoor de realisatie onder druk komt te staan.

Er is veel aandacht voor het welbevinden van alle betrokkenen. Het leerlingenaantal laat een gemoedelijke omgang toe. Aan de zorg voor de leerlingen wordt veel belang gehecht in functie van hun evolutie tot zelfredzame jonge volwassenen. De school heeft een duidelijke visie op die begeleiding. Voor het onderdeel leerbegeleiding blijkt uit de vaststellingen van de doorlichting dat het omzetten van die visie in de praktijk nog grotendeels moet gebeuren. De leerbegeleiding blijft veelal beperkt tot remediëring bij problemen. Initiatieven om de leerwinst te verhogen door de activiteiten van leraren en leerlingen af te stemmen op het 'leren leren', zijn weinig gestroomlijnd. De bewustmaking en aansturing is nog onvoldoende gebeurd om tot een gedragen toepassing te leiden met voldoende deskundigheid.

Ook voor de evaluatie van de leerlingen is er een duidelijke visie ontwikkeld, maar deze moet in de praktijk nog uitgewerkt worden. De aandacht voor de leerplangerichtheid van de opdrachten en vragen en voor het uitwerken van een evaluatiepraktijk die tot betrouwbare resultaten leiden, verschilt naargelang de vakgroep. De opvolging van de evaluatiepraktijk leidt vooralsnog niet voor alle vakken tot een aanvaardbaar resultaat. De deliberatiepraktijk gebeurt op basis van de regelgeving, maar enkele aspecten dienen consequent bewaakt te worden. De motivering van de B- en C-attesten vermeldt onvoldoende de elementen die tot de beslissing geleid hebben. Voor de rapportering van de resultaten heeft de school acties ondernomen die de doeltreffendheid verhogen, maar het toevoegen van informatierijke rapportcommentaren is nog beperkt.

De directie wil het personeel inspraak geven in het beleid en creëert daarvoor de mogelijkheid. Een aantal geëngageerde personeelsleden geeft daardoor mee sturing aan enkele initiatieven. De school geeft invulling aan haar plicht tot kwaliteitsbewaking door de structurele uitbouw van een stuurgroep interne kwaliteitszorg. De ondernomen verbeteracties hebben betrekking op de communicatie en het welbevinden. Het is een werkpunt voor de school om ook de aspecten van het kernproces in kaart te brengen en acties voor de kwaliteitsverhoging ervan te selecteren. Daarbij dient een onderwijskundig beleid gevoerd te worden dat gericht is op het bewaken van de leerplangerichtheid, op de uitvoering van de visie op leerbegeleiding en evaluatie.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Bio-esthetiek	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 3 BSO Haarstilist	project algemene vakken	dameskappen, herenkappen, stages, toegepaste economie
Graad 3 BSO Haarzorg	project algemene vakken	dameskappen, herenkappen, stages
Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging	aardrijkskunde, Nederlands, wiskunde	bio-esthetiek, stage, toegepaste biologie, toegepaste chemie, toegepaste economie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek (leerplan 2002/023)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. De evaluatie is niet representatief en levert weinig betrouwbare resultaten op.

Onderwijsaanbod Tijdens het schooljaar 2011-2012 werden de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang behandeld. Dit was minder het geval voor de doelstellingen uit de deelthema's die gepland zijn voor het einde van het schooljaar. Door tijdsdruk kwamen de 'Eigenheid van economische regio's uit de Europese periferie' in het eerste leerjaar en 'Afrika' in het tweede leerjaar slechts gedeeltelijk aan bod.

De realisatie van de leerplandoelstellingen tijdens het lopende schooljaar gebeurt weinig planmatig en weinig leerplangericht. In de eerste twee trimesters werden in het eerste leerjaar enkel 'Federaal België' en in het tweede leerjaar 'Regionale contrasten op wereldniveau' en 'Beide Amerika's' behandeld. Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen uit de overblijvende thema's: 'Europese regio's', 'Australazië' en 'Afrika', is er nog slechts een vijfde van het jaartotaal van de lestijd beschikbaar zodat een evenwichtige realisatie met de nodige diepgang niet meer haalbaar is. Uit de voorgelegde leerlingendocumenten blijkt bovendien niet dat er voldoende aandacht is voor de verwerking van de algemene doelstellingen uit het leerplan (leerplan blz. 3 en 4) tijdens de lessen. Er zijn weinig sporen van leerlingenactiviteit die illustreren dat er bewust gewerkt wordt aan het aanleren van vaardigheden. Ook in de evaluatie komen ze slechts sporadisch en zeer gedeeltelijk aan bod.

Uitrusting De lessen vinden plaats in een vaklokaal dat weinig gebruiksvriendelijk is uitgerust. Het ontbreken van een vaste computer met dataprojector zorgt ervoor dat de lessen weinig ondersteund worden met beeldmateriaal. Het benutten van de mobiele installatie is tijdrovend en wordt dan ook slechts gepland als het gebruik voldoende belang in de les in neemt. Leraarafhankelijk wordt er in beperkte mate gebruik gemaakt van een computerlokaal om informatie op te zoeken en te verwerken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie omvat toetsen, examens en enkele taken. In het schooljaar 2011-2012 gingen de vragen in voldoende mate uit van de leerplandoelstellingen. Op basis van atlas en ander bronnenmateriaal werd het inzicht in de leerstof en het beheersen van diverse vaardigheden getoetst.

In het lopende schooljaar mist de evaluatie validiteit. De toetsen en examens van de eerste twee trimesters peilen vooral naar het vermogen tot reproductie. Het grootste gedeelte van de examenvragen bestaat uit

vragen van de toetsen voor dagelijks werk die meestal letterlijk worden hernomen. De vragen zijn soms onzorgvuldig geformuleerd en leveren daardoor andere zinvolle antwoorden op dan het verwachte antwoord. Deze worden evenwel niet gevaloriseerd. In het algemeen is de correctie niet altijd transparant. Het gebruik van bronnenmateriaal is nagenoeg afwezig en is beperkt tot het hernemen van een reeds bekende bron uit de cursus waar een reproductieve vraag bij gesteld wordt. De evaluatie van vaardigheden blijft beperkt tot de quoterings van lokalisatieoefeningen op werkkaarten. Het gebrek aan representativiteit als gevolg van het onevenwichtige onderwijsaanbod, van het onvoldoende aansluiten van de bevraging bij de leerplandoelstellingen en een gebrek aan transparantie maakt de scores weinig betrouwbaar.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over een atlas, een leerboek en een compacte cursus. De ondersteuning met (actueel) beeldmateriaal blijft beperkt, o.a. door de weinig gebruiksvriendelijke beschikbaarheid van grootbeeldprojectie. Uit de cursus voor het lopende schooljaar blijkt niet dat de werkvormen afgestemd zijn op de realisatie van de leerplandoelstellingen. Op kaartwerk in functie van lokalisatie na, is er weinig weergave van leerlingenactiviteit waarmee procesmatig aan het beheersingsniveau van de vaardigheden wordt gewerkt. Er wordt bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt van een computerklas om onder begeleiding informatie op te zoeken en te verwerken. Ook de klemtoon die op reproductie ligt bij de evaluatie illustreert het gemis aan doelgerichte aandacht voor begeleiding en bijsturing van het leerproces tijdens de lessen. De eventuele feedback na toetsen en examens levert daardoor ook geen bijdrage tot inzichtelijk leren en tot vooruitgang in het beheersen van vaardigheden.

Deskundigheidsbevordering Het leerplan wordt weinig benut als basis om de aanpak uit te bouwen en om over de realisatie en de evaluatie te reflecteren. De beperkte omvang van de vakgroep leent zich weinig tot gezamenlijke leerplanstudie en overleg over het gebruik en de ontwikkeling van leermiddelen. Door de historiek van de attributies is de deelname aan nascholingen nog beperkt.

3.1.1.2 Aardrijkskunde in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2004/117)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is betrouwbaar.

Onderwijsaanbod De thema's worden planmatig over de beschikbare lestijd gespreid. De uitwerking gebeurt bewust in functie van de realisatie van de leerplandoelstellingen. De diepgang varieert enigszins naargelang het thema. Door tijdsdruk worden ook de thema's die gepland zijn voor het einde van het schooljaar met minder diepgang gerealiseerd. Vorig schooljaar betrof de hiaat vooral de leerplandoelstellingen uit het thema 'Wereldeconomie'.

Uitrusting De lessen vinden plaats in een vaklokaal dat weinig gebruiksvriendelijk en onvolledig is uitgerust. Er is o.m. geen beperkte mineralen-, fossielen- en gesteentenverzameling aanwezig. Het ontbreken van een vaste computer met dataprojector zorgt ervoor dat de lessen weinig ondersteund worden met beeldmateriaal. Het benutten van de mobiele installatie is tijdrovend

en wordt dan ook slechts gepland als het gebruik voldoende belang in de les in neemt. Zo wordt het ontbreken van enkele minimale materiële vereisten zoals een bodemkaart en een gewestplan van de eigen regio te weinig gecompenseerd door het gebruik van de digitale versies die online beschikbaar zijn. Er wordt enkele malen gebruik gemaakt van een computerlokaal om informatie op te zoeken en te verwerken. Er is een aanzet tot het gebruik van het elektronisch leerplatform voor communicatie met en ondersteuning van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie omvat toetsen, examens en enkele taken. De opdrachten en vragen gaan in voldoende mate uit van de leerplandoelstellingen. Ze peilen naast kennis ook naar het inzicht in de leerstof en het beheersen van vaardigheden. De vragen zijn zorgvuldig geformuleerd en vergezeld van de puntenverdeling, de kopijen worden zorgvuldig gecorrigeerd.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over een atlas, een leerboek en een compacte cursus. De ondersteuning met (actueel) beeldmateriaal blijft beperkt, o.a. door de weinig gebruiksvriendelijke beschikbaarheid van grootbeeldprojectie. De talrijk beschikbare online toepassingen die verhelderend en tijdbesparend zijn in het leerproces (bijv. voor kosmografie en weer) worden daardoor weinig benut. Ook de maatschappelijk relevante toepassingen die steeds meer gebruikt worden in het dagelijks leven (bijv. ruimtelijke ordening, weer, routeplanner) worden niet geïllustreerd. De leerlingen weten duidelijk wat verwacht wordt bij toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.

Deskundigheidsbevordering Op basis van leerplanstudie en reflectie wordt de kwaliteit van de realisatie ingeschat. In het nascholingsaanbod wordt actief gezocht naar passende professionalisering. Door de beperkte omvang van de vakgroep is er weinig gelegenheid tot gezamenlijke leerplanstudie om de eigen inzichten aan te toetsen en tot overleg over het gebruik en de ontwikkeling van leermiddelen. Er is op schoolniveau ook geen initiatief om dit schooloverstijgend te bewerkstelligen. Daardoor kan de inspanning en tijdsinvestering niet gedeeld worden en evolueert de kwaliteitsverhoging minder snel.

3.1.1.3 Bio-esthetiek, toegepaste biologie en toegepaste chemie in de derde graad tso Schoonheidsverzorging (leerplannen 2008/046, 2007/078 en 2009/037)

Voldoet niet

De theoretische leerplandoelstellingen voor bio-esthetiek worden niet met de noodzakelijke diepgang gerealiseerd. De evaluatie ervan is niet leerplangericht en is leraargebonden.

De leerplanrealisatie voor toegepaste biologie, toegepaste chemie en praktijk bio-esthetiek voldoet. De evaluatie voor deze vakken is voldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod Het leerplan biedt de mogelijkheden om de theorie te integreren in de praktijk. De school heeft voor de verscheidene vakonderdelen (make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) cursusmateriaal ontwikkeld. Organisatorische aspecten beperken de integratie van de theorie in een aantal praktijklessen. Theoretische inhouden worden deels gebundeld in het vak 'vaktechnologie' waarbij de delen van de theorie van de verscheidene vakonderdelen (make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) globaal worden aangeboden. De opbouw van het

cursusmateriaal 'vaktechnologie' is hierdoor veeleer diffuus, wat niet bevorderlijk is voor de leerplanrealisatie. Soms wordt in deze lessen voldoende nadruk gelegd op de eigenheid van het vakonderdeel waardoor de inkleuring en diepgang naar onder meer voetverzorging, nagelstyliste en masseur soms ontbreekt. Bovendien is de gelijkgerichtheid tussen de leraren soms wat zoek waardoor de uitbreidingsdoelen en/of nevenaspecten van de opleiding tot schoonheidsspecialist te veel aandacht krijgen. Hierdoor worden een aantal essentiële theoretische leerplandoelstellingen niet met de noodzakelijke diepgang gerealiseerd.

De leerplanrealisatie voor praktijk voldoet door de frequente toepassingen op modellen.

In de praktijklessen gelaatsverzorging is er bijkomend aandacht voor tempo van de leerlingen. Tijdens handverzorging is er ook aandacht voor aspecten van nagelstyliste, wat de leerplanrealisatie bevordert. In de lessen lichaamsverzorging krijgen ontharingstechnieken voldoende aandacht en kunnen de leerlingen gebruikmaken van de wellness-infrastructuur. Voor het vakonderdeel make-up is het rendement van de lessen in het eerste jaar veeleer beperkt. In het tweede leerjaar wordt te veel gefocust op enkele specifieke uitbreidingsdoelstellingen van het leerplan. Ook in voetverzorging kan het rendement van de lessen worden verhoogd. Niet altijd wordt er een werkfiche opgemaakt waardoor het beheersen van de noodzakelijke theoretische kennis niet kan worden gemeten.

De meeste leerplandoelstellingen van toegepaste biologie en toegepaste chemie werden gerealiseerd vanuit een sterk wetenschappelijke invalshoek. De inkleuring eigen aan de opleiding tot schoonheidsspecialist werd vorig schooljaar onvoldoende benut. Dit schooljaar is er een andere aanpak.

De school opteert voor een blokstage van twee weken. Dit stageconcept brengt de leerlingen in contact met het toekomstige werkveld. De stagedocumenten zijn administratief in orde. De stageactiviteitenlijst is geënt op de vakspecifieke doelstellingen van het leerplan met aandacht voor attitudes. De stageactiviteiten worden geïnventariseerd maar nog niet overzichtelijk verzameld om de progressie van de stages op niveau van de individuele leerling te bewaken.

Onderwijsorganisatie Bij de invulling van het wekelijks lessenrooster zijn de leerlingen van het tweede leerjaar lesvrij voor de stage-uren zoals ze zijn vermeld in de lessentabel van het leerplan bio-esthetiek.

In de lessen vaktheorie worden de verscheidene theoretische aspecten van diverse vakonderdelen geclusterd. Dit bevordert de leerplanrealisatie niet. Bovendien besteden de leraren heel wat effectieve lestijd 'vaktechnologie' aan de begeleiding van de geïntegreerde proef, wat nogmaals de leerplanrealisatie onder druk zet. Dit schooljaar is er een andere aanpak.

Uitrusting Het succes van de opleiding tot schoonheidsspecialist weegt op de schoolinfrastructuur. Het dubbel gebruik van de schoolinfrastructuur door het volwassenenonderwijs tijdens de reguliere lessen van het secundair onderwijs weegt op de optimale aanwending van praktijklokalen, met een concentratie van theoretische vakken en vakken van de basisvorming tot

gevolg. De school beschikt momenteel over voldoende praktijklokalen om voor de volledige lesgroep de praktijklessen te organiseren. De uitrusting voor make-up en lichaamsverzorging voldoet. Voor voetverzorging en gelaatsverzorging is er niet altijd aandacht voor ergonomie. Het vaklokaal 'wellness' is een meerwaarde voor de opleiding, de leerlingen oefenen er veelal op elkaar.

De aanwending van ICT is door het ontbreken van vaste beamers en computers in de praktijklessen en de theorie lokalen soms te beperkt.

De specifieke uitrusting voor voetverzorging (freesjes) is globaal beschikbaar. Door een individuele verdeling ervan kan efficiënter worden toegezien dat leerlingen de apparatuurtoepassingen doelmatig uitvoeren.

Evaluatiepraktijk De evaluatiecriteria m.b.t. het beheersingsniveau van vakspecifieke vaardigheden en het tijdsrendement wordt door de meeste leraren opgevolgd. Enkele leraren hebben nog problemen met de interpretatie van de evaluatie van attitudes en vaardigheden.

Voor de theorie zijn er verschillen in de wijze van evalueren en is de evaluatie te leraarafhankelijk. In het vak vaktechnologie verloopt de evaluatie via toetsen en examens. De evaluatie voor gelaatsverzorging is volledig mondeling. In lichaamsverzorging verloopt ze deels schriftelijk en deels mondeling. Het meten van de theoretische doelstellingen van de diverse vakonderdelen (zoals ondermeer aspecten van make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) in één examen stelt leerlingen en leraren voor een onmogelijke opdracht. De examens worden vanuit deze invalshoek opgesteld en niet vanuit de leerplandoelstellingen. Zo bevatten de examens overwegend meerkeuze vragen, verder wat invuloefeningen en reproduceervragen die geënt zijn op een vraag- en antwoordenlijst. Inhoudelijk sluiten de examens niet altijd aan op de leerplandoelen. Vaak worden heel wat aspecten van uitbreidingsleerstof bevraagd. De leraargebonden verschillen op niveau van examens en/of examenvragen en het hergebruik van examenvragen zet de validiteit van de examens onder druk. Voor de toegepaste wetenschappelijke vakken is de evaluatie nog te veel gebaseerd op de wetenschappelijke invalshoek.

Het concept van de geïntegreerde proef (GIP) omvat diverse praktijkgerichte aspecten van de opleiding met aandacht voor proces en product. De vakgroep bepaalt het programma van de GIP en bewaakt de invulling ervan. Het organisatie-model is geclusterd aan de verscheidene vakonderdelen (zoals make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) en de inbreng van de theoretische component doorheen de diverse vakonderdelen is nog wat diffuus. In dit concept worden de leerlingen nog begeleid gedurende het schooljaar. Uitdagingen zoals het plannen van eigen werkzaamheden komen nog niet in de GIP voor.

Leerbegeleiding De school heeft aandacht voor kleine klasgroepen zowel voor de praktijk als de theoretische lessen. Door de geborgenheid van het praktijkonderricht en het feit dat leraren gemakkelijk toegankelijk zijn, kunnen leerlingen met problemen steeds bij hen terecht, een aspect waaraan de leraren ook veel aandacht besteden.

Door de bezorgdheid van de leraren en het geborgen karakter van de praktijklessen worden leerlingen nog te veel begeleid en worden ze niet altijd voldoende uitgedaagd. Ook het permanent zwak presteren voor de toegepaste wetenschappelijke vakken, zonder repercussies op de attestering, zet leerlingen niet altijd aan tot inzet en/of studie-ijver.

Alle leerlingen die instromen in de derde graad krijgen een begeleidingstraject aangeboden. De progressie van de leerlingen voor de praktijk, alsook de frequentie van toepassingen op modellen wordt door de meeste leraren geïnventariseerd. Deze evaluatiegegevens en deze van de theorie bieden informatie voor remediëring, waarvoor de leerlingen effectief worden uitgenodigd. De activiteiten van de leerlingen-instromers tijdens het begeleidingstraject alsook deze van de inhaallessen worden per activiteit verzameld. Momenteel worden ze nog niet systematisch geïnventariseerd op niveau van de individuele leerling. Het rendement van deze begeleidingsinitiatieven alsook de effecten van het begeleidingstraject voor instromers worden nog onvoldoende benut om de leerbegeleiding te sturen.

3.1.1.4 Dameskappen, herenkappen en bio-esthetiek in bso derde graad in de studierichting Haarzorg en dameskappen en herenkappen in bso derde graad in de studierichting Haarstilis (leerplannen 2004/115, 2002/191 en 2005/017)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden met voldoende diepgang gerealiseerd. De meeste leerlingen voeren geregeld toepassingen voor dames- en herenkappen uit op modellen. De stages bieden een duidelijke meerwaarde aan de opleiding. De leerplanrealisatie voor theorie voldoet en biedt ruime ondersteuning voor de praktijk. De evaluatie is voldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod De school vertaalt de leerplanrealisatie naar een organisatiemodel waarbij dames- en herenkappen evenwichtig aan bod komen. In dit organisatiemodel is er veel aandacht voor toepassingen op modellen.

Voor de lessen salonwerk (dameskappen) beschikt de school over een erg ruim en gevarieerd modellenbestand, wat zeer bevorderlijk is voor de leerplanrealisatie. In het eerste leerjaar van de derde graad bso Haarzorg is het moeilijk om toepassingen op modellen af te dwingen. Hierdoor voeren een aantal leerlingen weinig tot geen toepassingen op modellen uit, wat erg weegt op de leerplanrealisatie. In het tweede leerjaar van de derde graad Haarzorg voeren de leerlingen frequent diverse toepassingen uit op modellen. De aanpak van salonwerk in Haarstilis sluit erg aan bij de realiteit van een kapsalon. Voor herenkappen worden de toepassingen op modellen meestal strikt opgevolgd. De meeste leerlingen beheersen ruimschoots de specifieke snittechnieken voor herenkappen. Zoals reeds hoger werd gemeld zijn een aantal leerlingen van het eerste leerjaar van de derde graad weinig gemotiveerd en werken bijna niet op modellen. Hierdoor beheersen deze leerlingen de leerplandoelstellingen onvoldoende.

De afspraken m.b.t. de uitvoering van diverse technieken, het hanteren van materiaal en het na te streven tempo worden door de meeste leraren nageleefd. Het merendeel van de leerlingen hanteren kam en schaar op een correcte wijze, maar het plaatsen van de watergolfrollers en het opwickelen van permanent beheersen sommige leerlingen van het eerste

leerjaar van de derde graad nog onvoldoende. Deze vaststelling is deels toe te schrijven aan de gehanteerde evaluatiepraktijk van de tweede graad bso Haarzorg. Hierdoor worden leerlingen die onvoldoende praktische doelstellingen van het leerplan beheersen toch toegelaten in een hoger leerjaar, waar ze opnieuw zwak presteren.

Voor het theoretisch gedeelte van het leerplan Haarzorg / Haarstilis worden voldoende lestijden uitgetrokken, zo is er ruimte en aandacht voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Bovendien is de curriculumopbouw geclusterd aan de verscheidene vakonderdelen waarvoor telkens leerlingencursussen zijn opgesteld. Inhoudelijk zijn deze cursussen actueel en aangevuld met realistische aspecten van de sector. Veel aandacht gaat ook naar de communicatie met de klant. De link met het vak toegepaste economie (bedrijfsbeheer) is in Haarstilis nog te beperkt.

De school opteert voor diverse vormen van stages. De stagedocumenten zijn administratief in orde. In het eerste leerjaar opteert de school voor een vorm van snuffelstage. De stageactiviteitenlijst in het tweede leerjaar Haarzorg is geënt op de vakspecifieke doelstellingen van het leerplan met inbegrip van de cluster herenkappen. De leerlingen voeren een veelheid van stageactiviteiten uit, die gelinkt zijn aan het leerplan. Voor de meeste leerlingen is duidelijke progressie in de stageactiviteiten merkbaar. De stageactiviteiten worden geïnventariseerd, maar nog niet overzichtelijk verzameld om de progressie van de stages op niveau van de individuele leerling te bewaken. De stages in haarstilis zijn inhoudelijk van een hoger niveau dan in Haarzorg. De wisseling van stageplaats tijdens het schooljaar ondersteunt deze meerwaarde. Hoewel leerlingen van Haarstilis effectief diverse en complexe toepassingen inclusief snitten uitvoeren tijdens de stage, wordt dezelfde stageactiviteitenlijst gebruikt als in het tweede jaar Haarzorg wat niet strookt met het leerplan. Ook hier worden de stageactiviteiten geïnventariseerd maar nog niet overzichtelijk verzameld om de progressie van de stages op niveau van de individuele leerling te bewaken.

In de lessen bio-esthetiek worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd maar de inkleuring is veeleer gericht op de component schoonheidsverzorging dan op de toepassingen van handverzorging en make-up (conform de vestigingswet) in het kapsalon. Ook de link m.b.t. eigen verzorging en morfologie kan nog worden geoptimaliseerd.

Uitrusting Het succes van de opleiding tot kapper weegt op de schoolinfrastructuur. Momenteel beschikt de school over voldoende infrastructuur (praktijklokalen) om voor de volledige lesgroep de praktijklessen te organiseren.

De aanwending van ICT is, door het ontbreken van vaste beamers en computers in de praktijklessen en de theorielokalen, soms te beperkt.

Evaluatiepraktijk Voor de evaluatie van de praktijk zijn instrumenten ontwikkeld, die perspectieven openen voor een individuele evaluatiestrategie in de vorm van een portfolio. Deze documenten worden door de meeste leraren gebruikt. Bijna alle leraren houden zich aan de afspraken van de vakgroep rond evaluatie. Ondanks de gelijkgerichtheid zijn er nog sporen van een

leraargebonden evaluatie. De verschillen in kennis en vaardigheden, maar ook in tempo bij de leerlingen worden vooral vastgesteld in het eerste leerjaar Haartzorg.

De evaluatie van de theorie is geïntegreerd in de verscheidene vakonderdelen. Dit is positief maar het niveau van de toetsen is soms nog vakonderdeel- en/of leraargebonden.

Het concept van de geïntegreerde proef (GIP) omvat diverse praktijkgerichte aspecten van de opleiding met aandacht voor proces en product. De vakgroep bepaalt het programma van de GIP en bewaakt de invulling ervan. Zo is het organisatiemodel nog geclusterd aan de verscheidene vakonderdelen. De inbreng van de theoretische component is daaraan gekoppeld. In dit concept worden de leerlingen nog te veel begeleid. Uitdagingen zoals het plannen van eigen werkzaamheden komen in de GIP nog niet voor.

Leerbegeleiding De zorg voor de leerlingen vertaalt zich in kleine klasgroepen voor praktijk en theorie. Leerlingen met problemen kunnen steeds bij hun leraar terecht. Alle leerlingen die instromen in de derde graad krijgen een specifiek begeleidingstraject.

De progressie van de leerlingen voor de praktijk, alsook de frequentie van toepassingen op modellen wordt door de meeste leraren geïnventariseerd. Deze evaluatiegegevens, ook deze van de theorie en de stages bieden informatie voor remediëring, waarvoor de leerlingen effectief worden uitgenodigd. De activiteiten van de leerlingen-instromers tijdens het begeleidingstraject alsook deze van de inhaallessen worden op datum verzameld. Momenteel worden ze nog niet systematisch geïnventariseerd op niveau van de individuele leerling. Het rendement van deze begeleidingsinitiatieven alsook de effecten van het begeleidingstraject voor instromers worden nog onvoldoende benut om de leerbegeleiding te sturen.

3.1.1.5 Nederlands in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (2004/080)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor het vak Nederlands voldoet. De eindtermen en leerplandoelstellingen worden evenwichtig aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. De onderwijsaanpak is communicatief en leerlinggericht. De evaluatie is transparant.

Onderwijsaanbod De eindtermen en leerplandoelstellingen worden doorgaans evenwichtig aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. De vijf vaardigheden (luisteren, spreken, lezen, schrijven en kijken) komen geïntegreerd aan bod in communicatieve situaties en de taaltaken worden voldoende procesmatig aangebracht. De nadruk ligt op het inzetten van strategische vaardigheden. De onderwijsaanpak is communicatief, leerlinggericht en aangepast aan de verwachtingen zoals gesteld in het leerplan. De realisatie van de te bereiken eindtermen en leerplandoelstellingen wordt bewaakt. De gestelde eisen zijn afgestemd op de studierichting: een creatieve schrijf oefening over mode en stijl, lessen over etiquette, over schoonheid (argumenteren) e.d.

Er gaat voldoende aandacht naar de tekstopbouw, referentiekaders

(schematiseren, de vijf w's, een bouwplan e.d.) worden aangeboden en geoefend. Een grondige foutenanalyse vanuit de schrijfproducten van de leerlingen vormt nog onvoldoende de basis voor het oefenen van schrijfvaardigheid. Veel aandacht gaat naar solliciteren en naar de begeleiding van de geïntegreerde proef.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is transparant. Doorgaans worden strategieën en evaluatiecriteria gebruikt.

Het oefenen van luister- en spreekvaardigheid krijgt voldoende ruimte in de les en is veeleer gericht op het proces dan op het product. Er gaat voldoende aandacht naar het beoordelen van spreekoefeningen door het gebruik van beoordelingsformulieren (o.a. telefoongesprek), het beoordelen van informatiemateriaal en het verwoorden van een eigen mening.

Leerbegeleiding Doorgaans hanteert men een vaardigheidsgerichte onderwijsstijl met als meest courante werkvorm het onderwijsleergesprek.

Uitrusting De minimale materiële uitrusting voldoet niet. Het auditief en audiovisueel materiaal nodig voor de verwezenlijking van de doelstellingen en leerinhouden voor de onderdelen luisteren en kijken, taalbeschouwing en literatuur is niet in alle lokalen aanwezig. De nodige referentiewerken zijn niet beschikbaar.

3.1.1.6 Project algemene vakken in bso derde graad in de studierichting Haartzorg (leerplan 2004/262) en bso derde graad derde leerjaar Haarstilis (leerplan 2006/065)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie project algemene vakken (pav) voldoet niet. De afstemming van het onderwijsproces op de realisatie van de algemene en concrete leerplandoelen is onvolledig. In de leerplanrealisatie en de leerlingenevaluatie komen niet alle doelstellingendomeinen voldoende aan bod. Daardoor is de afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelen niet representatief. Door studiereizen in het buitenland werden geen lesbezoeken afgelegd in het derde leerjaar van de derde graad.

Onderwijsaanbod De geselecteerde leerstofinhouden worden parallel in de graad aan elke lesgroep aangeboden. De aangeboden thema's hebben voldoende algemeen vormende waarde en voldoende beheersingsniveau. De projecten onder de vorm van extra-murosactiviteiten weerspiegelen in de leerlingennotities niet voldoende de geoefende vaardigheden. De aansluiting van de geselecteerde leerinhouden en oefeningen bij de leerplandoelstellingen van de functionele rekenvaardigheid in het eerste en tweede leerjaar en de functionele kwantitatieve geletterdheid in het derde leerjaar is ontoereikend en is onvoldoende functioneel, levensecht en gericht op de maatschappelijke weerbaarheid van de leerling ingevuld. In de aangeboden thema's ontbreken oefenmomenten voor de meest courante rekenvaardigheden. Het thema reclame/koopjes biedt geen procentberekening aan en het thema Brussel geen schaalberekening. De regel van drieën, procentberekening, het lezen en interpreteren van schematische voorstellingen, e.d. worden oppervlakkig aangeraakt maar onvoldoende geoefend. De oppervlakte-, volume- en schaalberekening komen niet voor. De eindterm 9 'het zelfstandig gepaste meetinstrumenten kiezen en hun keuze verantwoorden' wordt niet aangeboden. Wat het luik 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en

verantwoordelijkheid' betreft, wordt 'het kennen van de voor de leerlingen relevante aspecten van de sociale wetgeving en het arbeidsrecht' (eindterm 25) in het vak management behandeld. De vakgroep heeft evenwel geen kijk op de realisatie van de eindterm, met andere woorden controleert niet of de leerlingen de eindterm realiseren.

'Leerlingen leren een gezinsbudget opstellen en reflecteren op het beheer ervan' (eindtermen 26, 27) komt voor in een thema over leren geld beheren, maar wordt afhankelijk van de lesgroep soms niet of maar gedeeltelijk behandeld. Maar ook dan worden de doelstellingen nog niet optimaal vertaald naar levensechte contexten en gericht op de maatschappelijke redzaamheid van de leerlingen (bijv. gezinsbudget beheren).

De functionele taalvaardigheid is duidelijk aanwezig en wordt op een hoog verwerkingsniveau aangeboden. Luister- en spreekvaardigheden worden aangeleerd in een interactieve en communicatieve context. Lees-, luistervaardigheden en taalschatverruiming zijn voldoende geïntegreerd in de bespreking van het aangeboden tekst- en beeldmateriaal.

Schrijfvaardigheden worden hier en daar nog te eng geïnterpreteerd als invuloefeningen. Er zijn originele opdrachten, waarin de schrijfvaardigheden in een functionele context aangebracht worden.

De realisatie van tijd- en ruimtewustzijn zit vervat in de inhoudelijke uitwerking van de thema's en de bespreking van actualiteit (bijv. via krantenartikels, organisatie van een studiebezoek). Sommige oefeningen 'situeren in tijd' en atlasoefeningen missen functionele doelgerichtheid.

Een aantal oefeningen in de themabundels brengen de leerlingen tot vaardigheden om informatie te verwerken. Om doelgerichte organisatiebekwaamheid te verwerven maken de leerlingen bij oefeningen of opdrachten onvoldoende gebruik van instructiekaarten, stappenplannen of toepassingen van het OVUR-principe. Enkele opdrachten zelfstandig werk of groepswork beogen informatieverwerking, -verwerking en presentatie. Het gebruik van multimedia en ICT is echter nog onvoldoende permanent in het onderwijsleerproces opgenomen om deze vaardigheden te integreren. In de GIP wordt het OVUR-schema uitgebreid en sterk begeleid als werkschema gebruikt. Een vertaling hiervan in de evaluatie van de GIP is nog niet aan de orde.

Omdat het domein 'oplossen van problemen' in het derde leerjaar voortbouwt op het eerste en tweede leerjaar en omdat de probleemoplossende en organisatie- en planningsvaardigheden daar beperkt worden aangeboden, komt het 'problemen oplossen op een grotere schaal benaderd in levensechte situaties', in het gedrang. Uit de aangeboden thema's en opdrachten blijkt niet of de leerlingen 'een doel kunnen bepalen, een situatie kunnen analyseren, een planning kunnen uittekenen over een ruimer tijdsinterval, die stapsgewijze kunnen uitvoeren en evalueren en eventueel bijsturen'. Concreet betekent dit een gebrek aan zelfstandig gebruik van het OVUR-schema door de leerling. Daarnaast ontbreken oefenkansen op het plannen en onderhandelen, taken verdelen, verantwoordelijkheid opnemen en informatie uitwisselen.

De visietekst project algemene vakken vermeldt een permanente link met

het kappersvak, differentiatie naar talenten van leerlingen, weerbaar en sociaal vaardig maken, een dynamische didactiek waarin leerlingen het eigen leerproces in handen nemen. Hier staat de vakgroep nog een eind van af.

Uitrusting De leraren geven aan over voldoende uitrusting te beschikken. Er zijn twee behoorlijk uitgeruste vaklokalen met voldoende multimedia- en ICT-uitrusting. Niet alle lessen project algemene vinden er evenwel plaats. Er wordt uitgeweken naar lokalen, waar multimedia beschikbaar zijn, maar waar het gebruik van ICT niet altijd geïntegreerd kan verlopen. In het algemeen wordt nog niet optimaal en wisselend gebruik gemaakt van multimedia, ICT, naslagwerken, kaarten, informatiebrochures e.d. met het oog op de krachtlijnen van pav om realiteitgebonden, levensechte, functionele en leerlinggerichte contexten in de klas te brengen, die de weerbaarheid bevorderen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie bestaat uit permanente evaluatie voor het eerste en tweede leerjaar en met examens voor het derde leerjaar van de derde graad. Ze is nog veeleer een samentellen van frequente toetsen, taken en enkele zoek-, verwerkings- en presentatieopdrachten i.v.m. de GIP dan een geheel gericht op het leerproces van de leerling. De aangeboden doelstellingendomeinen komen in de evaluatie aan bod, maar dit gebeurt nog te vaak buiten functionele en probleemstellende contexten (bijv. rekenoefeningen, atlasoefeningen, ...). Enkele vragen aan de hand van tekst- of beeldbronnen zijn meer doelgericht. De samenstelling van de examens vertoont een behoorlijk beheersingsniveau.

Het is niet de vakvisie om (vakgebonden) attitudes te evalueren, waardoor de evaluatie onvolledig is.

De meeste leerlingen slagen voor pav.

Leerbegeleiding De leraren begeleiden de leerlingen sterk en beantwoorden al hun vragen. De leerbegeleiding is enerzijds georiënteerd op een passende leefhouding en op het memoriserend leren van kennis, maar minder op het toepassen van vaardigheden. Het gebruik van instructiekaarten en stappenplannen wordt onvoldoende geoefend om de leerlingen leerstrategieën bij te brengen. Het 'begeleid zelfstandig leren' wordt te veel begeleid. Het klasmanagement beoogt een ordelijk onderwijsleerproces, dat in de thema's overwegend centraal wordt aangestuurd. Daar waar extra-murosactiviteiten worden voorbereid, verloopt de aanpak interactief.

Evaluatiemomenten worden in de klas uitgewerkt. Er is steeds nabespreking. In geval van tegenvallende studieresultaten stellen de leraren zich beschikbaar op voor remediëring.

In de proefwerkopdrachten van het derde leerjaar is het hogere beheersingsniveau dat verwacht wordt van leerlingen aanwezig maar ook hier te weinig vaardigheidsgericht. Of leerlingen strategieën kunnen kiezen, kunnen reflecteren en zichzelf kunnen bijsturen, valt niet af te leiden uit de voorgelegde documenten. Het cumulatief opbouwen van kennis is zeker aanwezig maar de opbouw en het inzetten en toepassen van inzichten, referentiekaders en strategieën door de leerling is niet gestructureerd.

Deskundigheidsbevordering Sinds de laatste doorlichting werkt de vakgroep vlot en complementair samen aan de thematische invulling van de leerinhouden. Jaarlijks wordt het aangeboden leermateriaal aangepast. Ondanks de inzet van de leraren en de zorg voor de leerling is er een gebrek aan bewaking van een doelgerichte planning en uitvoering van de leerplanrealisatie gericht op de eindtermen. Dit remt de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep af. Het onderwijsproces en de leerlingenevaluatie afstemmen op de doelstellingen van het leerplan en de vakvisie is nu de opdracht voor de vakgroep.

3.1.1.7 Toegepaste economie (bedrijfsbeheer) in bso derde graad in de studierichtingen bso Haarstilist en tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2008/068)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod Het curriculum van het vak toegepaste economie (bedrijfsbeheer) in de derde graad Haarstilist omvat drie lestijden. In dit specialisatiejaar is er een aanvulling van toegepaste economische aspecten vanuit het specifieke gedeelte van het leerplan via de cluster management. Momenteel ontbreekt een leerlijn over deze vakken heen. Dit leidt tot een soms wat onlogische opbouw van het curriculum met overlappingen en herhalingen tot gevolg. Hierdoor is de huidige leerlijn van toegepaste economie en de cluster management van het specifieke gedeelte inefficiënt en niet complementair zoals de leerplannen het beogen. De realisatie van de doelstellingen van hoofdstuk 4 van het leerplan 'Ik verdedig mijn project: hoe stel ik een ondernemingsplan op' wordt gerealiseerd in het specifieke gedeelte via het eindwerk salonmanagement. Zo zijn er voldoende garanties dat de leerplandoelen met voldoende diepgang worden gerealiseerd.

Het curriculum van het vak toegepaste economie (bedrijfsbeheer) in de derde graad Schoonheidsverzorging omvat eveneens drie lestijden. Aanvullingen vanuit het specifieke gedeelte zoals in bso Haarstilist ontbreken in de opleiding tot schoonheidsspecialist. Nochtans is er een complementaire invulling maar deze wordt onvoldoende benut om de leerplanrealisatie van toegepaste economie te ondersteunen. Deze aanvulling wordt wel voorzien in het specialisatiejaar Esthetische lichaamsverzorging. Om de leerplanrealisatie van bedrijfsbeheer in de derde graad schoonheidsverzorging te optimaliseren wordt een deel van het leerplan via het eindwerk gerealiseerd. Dit is voor leerlingen en leraren een erg taakbelastende opdracht maar het biedt wel voldoende garanties dat de doelstellingen worden gerealiseerd. Dit schooljaar is er een andere aanpak waardoor een optimale leerplanrealisatie niet altijd kan worden verzekerd.

In beide opleidingen is de leerlijn toegepaste economie nog te veel gericht op de realisatie van de leerplandoelstellingen vanuit een algemeen economische achtergrond. Dit blijkt ook uit de leerlingendocumenten. Een aantal aspecten van het leerplan wordt nog te weinig ingekleurd eigen aan de opleiding van kapper en/of schoonheidsspecialist. Dit is onder meer zo voor de inventaris, de wettelijke verplichtingen, de sperperiode, de regelgeving in verband met milieu en items rond de voedselveiligheid.

Uitrusting Voor de lessen bedrijfsbeheer kan de leraar niet altijd beschikken over goed uitgeruste vaklokalen. ICT wordt nog te weinig benut om de leerplandoestellingen te realiseren en de eigen inkleuring aan de beroepsuitoefening te realiseren.

Evaluatiepraktijk Toetsen en examens zijn leerplangericht, maar niet altijd voldoende ingekleurd naar het beroep van kapper en/of schoonheidsspecialist. Momenteel is deze vorm van evaluatie nog te veel gericht op traditie en kadert ze minder binnen de realiteit van een startende zelfstandige kapper en/of schoonheidsspecialist (voetverzorger, nagelstyliste of masseur).

De eindwerken waarin de totaalkost van het opstarten van een zelfstandige zaak (kapsalon en/of schoonheidsinstituut) wordt becijferd, bieden een duidelijke meerwaarde. De verplichting dat leerlingen in het besluit hun beslissing over het starten van een zaak moeten formuleren, zet de leerlingen aan tot reflectie over het te investeren bedrag en de risico's van een zelfstandige uitbating.

Leerbegeleiding De evaluatiegegevens in Haarstilis zijn te diffuus (drie vakken) en worden nog onvoldoende benut voor remediëring en/of verdieping.

In tso Schoonheidsverzorging is het eindwerk een belangrijke pijler van de leerplanrealisatie. Activerende werkvormen met uitdagingen gebonden aan differentiatie en doelgerichte opdrachten worden nog te weinig aangewend als strategie om de leerplandoestellingen te bereiken. Door de gehanteerde evaluatie is het leren leren bij de leerlingen veeleer gericht op reproductie.

3.1.1.8 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek en in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplannen 2007/038 en 2005/069)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meerderheid van de leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie is voldoende valide en transparant.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de studierichting Bio-esthetiek en de basisvorming van de studierichting Schoonheidsverzorging .

De meeste leerplandoelen en eindtermen worden met meer dan voldoende diepgang behandeld. Het nagestreefde beheersingsniveau is conform de vereisten van het leerplan en er wordt in het algemeen zeer leerdoelgericht gewerkt.

In het eerste jaar van de tweede graad komt het onderdeel 'rechten' met weinig diepgang aan bod. In het tweede jaar van de tweede graad worden bij het onderdeel 'statistiek' de doelstellingen met betrekking tot het interpreteren van statistische gegevens en grafische voorstellingen onderbelicht. In de derde graad nemen de onderdelen 'algebra' en 'analyse' een te groot deel van de onderwijstijd in beslag en wordt het deel 'stochastiek' minder uitvoerig behandeld. De vakgroep kiest voor een veeleer traditionele benadering van de leerstof en biedt weinig oefeningen

met relevante contexten aan. Men werkt voornamelijk aan reken- en tekenvaardigheden en in mindere mate aan taal- en mathematiseringsvaardigheden. Ook het inzicht- en abstraheringsvermogen wordt slechts beperkt geoefend.

Onderwijsorganisatie De planning van de lestijden op schoolniveau zet soms een rem op de leerplanrealisatie. Het plannen van alle wekelijkse lestijden wiskunde op dezelfde dag maakt dat de leerlingen een grote hoeveelheid leerstof dienen te studeren in een keer en dat er minder oefenmomenten kunnen worden gepland dan noodzakelijk. Dit verklaart deels waarom de leerstofonderdelen, gepland voor het einde van het schooljaar, minder aandacht krijgen.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De algemene eindterm in verband met ICT en de ICT-verwachtingen in het leerplan worden in voldoende mate gerealiseerd. Ondanks de aanwezigheid van computerlokalen voor ICT-ondersteuning en een aantal klaslokalen voorzien zijn van computers, worden algebraïsche en meetkundige pakketten in de tweede graad slechts beperkt ingezet om het leerproces te ondersteunen. In de derde graad is de inzet van ICT bij zowel het aanbieden van de leerstof als tijdens de evaluatie dan weer een voorbeeld van goede praktijk. Om een degelijke ICT-integratie in de tweede graad mogelijk te maken is het computerpark van de school op dit ogenblik niet optimaal geconfigureerd.

Evaluatiepraktijk Bij de evaluatie gaat men nauwgezet uit van de leerplandoelen. De toetsen van het dagelijks werk worden doorgaans niet aangekondigd om de leerlingen aan te zetten om regelmatig te studeren. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de parate kennis bij een meerderheid van de leerlingen meer dan behoorlijk is.

Het aantal examenopgaven is redelijk en de vragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. Er worden duidelijke en korte vragen gesteld en het aantal kettingvragen is beperkt.

Examens worden soms integraal gekopieerd van het ene schooljaar naar het andere wat de betrouwbaarheid van de toetsing niet ten goede komt. Daar sommige examenoefeningen reeds in de klas werden opgelost, is het tevens niet altijd duidelijk of het verwachte verwerkingsniveau bij de leerlingen effectief wordt gemeten.

De evaluatie verloopt over het algemeen zeer transparant. Elke toets wordt voorzien van een puntenverdeling en de toetsen worden nauwgezet verbeterd.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. Op schoolniveau werden hieromtrent geen afspraken gemaakt en de invulling vertoont leraargebonden verschillen.

Leerbegeleiding De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De leerlingen zetten zich in en krijgen de kans om de leerstof op hun tempo te verwerken.

De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of een inhaaltoets. De school voorziet structurele inhaallessen voor wiskunde en de leerlingen maken op vrijwillige basis regelmatig gebruik van deze lessen.

De vakgroep past in beperkte mate binnenklasdifferentiatie toe om de heterogeen samengestelde lesgroepen optimaal te begeleiden bij het leerproces. Het rendement van deze aanpak is wisselend gelet op de soms grote aantallen tekorten in bepaalde klassen. Zeker in het eerste jaar van de tweede graad zijn de resultaten teleurstellend en is een optimalisatie van de preventieve leerbegeleiding aan de orde. Een systematische aanpak van 'leren leren' doorheen de graden en het uitwerken van verticale leerlijnen is een uitdaging voor de nabije toekomst.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking stoelt voornamelijk op informele contacten en is weinig functioneel uitgebouwd. Vakinhoudelijke aspecten worden niet besproken en een discussie over activerende werkvormen en competentiegericht evalueren werd nog niet gevoerd.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren voornamelijk vakgerichte nascholing gevolgd.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëeringsmaatregelen	neen
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja

Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Het PIHS kiest voor een integrale leerlingenbegeleiding die zich enerzijds richt op studiebegeleiding en anderzijds op sociaal-emotionele begeleiding. Het luik studiebegeleiding focust op het streven naar welbevinden, betrokkenheid bij het leer- en leefproces en zelfverantwoordelijkheid. Het is de schoolvisie om creatief, preventief en curatief te werken. De schoolleiding verwacht ondersteuning van de leerbegeleiding vanuit de inzet van interactieve werkvormen en het aanleren van leren tijdens de lessen (creatief). De studiebegeleidingslessen (preventief) en de remediëringslessen (curatief) maken deel uit van een proactieve aanpak waarbij leerlingen vaardiger worden gemaakt in het gebruik van leeractiviteiten en leerstrategieën. De leraren werken vooral curatief door te reageren op de noden van het ogenblik. Zij sporen tegenvallende resultaten op en sturen bij met extra uitleg, extra-oefeningen of remediëringslessen. Om zich voor te bereiden op de instap in de kappersopleiding en omwille van de opgelopen achterstand worden instromers in het vijfde leerjaar geremedieerd voor project algemene vakken en praktijkvakken. Afhankelijk van de leerkracht wordt de remediëring verschillend ingevuld. Sommige leraren laten elke leerling toe in de inhaalles, andere vinden dat er eerst door de leerling uitleg moet gevraagd worden, eventueel extra-oefeningen gemaakt en dan pas inhaallessen gevolgd. De registratie, het fijner afstemmen van de remediëring op de leerplandoelen, het bewaken van leerlijnen om de realisatie van de vakoverschrijdende eindterm 'leren leren' te optimaliseren, het responsabiliseren van de leerling om zijn zelfredzaamheid te verhogen, zijn nog in ontwikkeling.

De school investeert in GOK-, BPT- en IPB-uren voor de studieondersteuning. Leerlingen met leermoeilijkheden worden zowel individueel als klassikaal ondersteund. Structurele remediëringslessen worden georganiseerd voor vakken van de basisvorming wiskunde, wetenschappen, Engels, Frans en voor praktijkvakken. De leerlingen kunnen via de klassenraad verplicht of op eigen initiatief de bijlessen volgen. Naast de remediëringslessen wordt wekelijks één uur studiebegeleiding voor tso en één voor bso georganiseerd. In die lessen ligt de focus op de studieplanning.

De opvolging van de leervorderingen van de individuele leerling is niet optimaal. De registratie van het verloop van de remediëringslessen en andere begeleidingsinitiatieven is nog onvoldoende overzichtelijk en niet voor iedereen toegankelijk. Het recent in gebruik genomen leerlingvolgsysteem van het overlegplatform is wel al een eerste stap op weg naar overzicht en transparantie.

De doorlichting heeft uitgewezen dat niet alle vakgroepen en/of individuele leraren oog hebben voor leervaardigheden binnen de vakken en hierdoor de eindtermen 'leren leren' nog niet bewust integreren en nastreven. Ze investeren niet altijd voldoende in activerende werkvormen, zelfstandig werken, leerstrategieën en helder geformuleerde vaardigheidsoopdrachten met duidelijke verwachtingen rond de evaluatie.

De effecten van de remediëring worden niet gemeten.

Een zelfreflectieaanpak om leerlingen te doen nadenken over hun inzet wordt nog onvoldoende benut om naar studiemethode te peilen. Ondanks alle lovenswaardige begeleidingsinitiatieven zijn er ontzettend veel tekorten voor een aantal vakken. Vanuit GOK beschikt de school over informatie met betrekking tot leerachterstand en attesteringen. Deze beschikbare informatie wordt echter nog onvoldoende geanalyseerd om evoluties te detecteren, gerichte acties te initiëren, het onderwijskundig handelen in vraag te stellen en bij te sturen.

De school evalueert en stuurt de werking van de leerbegeleiding vooral op organisatorisch vlak bij. De school tracht de expertise m.b.t. de leerbegeleiding te verbeteren via het professionaliseren van de begeleiders. Het is de bedoeling om de vakleraren vaardig te maken in praktische organisatie, planning en de verwachtingen naar de leerling om het leerrendement te verhogen. De leraren meten nog te weinig of leerlingen vorderingen maken door de ondernomen initiatieven.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school actualiseerde recentelijk haar visie op evalueren en werkte een aantal procedures uit met betrekking tot rapporteren. De concrete uitwerking van het evaluatiebeleid wordt in handen gegeven van de vakgroepen. De doelstellingen van de evaluatie zijn weinig resultaatgericht geformuleerd mede omdat niet elke vakgroep voldoende efficiënt is georganiseerd om de gekregen verantwoordelijkheid op te nemen. Door een gebrek aan leerplangerichtheid van een aantal vakgroepen vertoont de evaluatie graad-, vak- en leraargebonden verschillen. Niet alle leraren en/of vakgroepen hanteren even bewust het leerplan als uitgangspunt voor de evaluatiepraktijk.

Bij de deliberatie worden het dagelijks werk en de examens elk voor de helft verrekend in het jaartotaal. De school hanteert een gelijke weging in alle graden. In het bso worden geen examens georganiseerd maar hanteert men een mix van permanente en gespreide evaluatie.

De visietekst beschrijft enkele criteria waaraan een goede evaluatie zou moeten voldoen. Elke vakgroep operationaliseert deze handvaten op zijn eigen wijze. De evaluatiecriteria voor de praktijkvakken zijn over het algemeen meer geconcretiseerd dan deze van de theoretische en technische vakken. Het erkenningsonderzoek bevestigt deze tendens.

Omtrent de evaluatie van algemene attitudes en vakattitudes werden geen schoolbrede afspraken gemaakt. Ook hier valt het bovenvermeld onderscheid op. Voor de theoretische en technische vakken zijn de te beoordelen attitudes niet eenduidig bepaald of omschreven en de beoordelingsschalen zijn veeleer vaag.

Regelmatig buigt de klassenraad zich over de vorderingen die een leerling heeft gemaakt. Opvallende of structurele tekorten kunnen aanleiding geven tot remediëringstaken en –opdrachten die door de vak- of remediëringleraar worden opgevolgd. Daar de evaluatie niet voor elk vak even leerdoelgericht verloopt, is de remediëring niet altijd doeltreffend. De evaluatie is niet altijd afgestemd op het meten van de concrete remediëringsschakels van de individuele leerling. Dit doet echter geen afbreuk aan de inspanningen die de school levert om de leerlingen efficiënt te remediëren.

Er worden geen formele deliberatiecriteria gehanteerd. Elke leerling wordt besproken en bij twijfel attesteert men veelal in het voordeel van de leerling.

Om een leerling zich tijdens de vakantie adequaat te laten voorbereiden op het volgende schooljaar maakt de school gebruik van vakantietaken. Af en toe wordt de beslissing uitgesteld en wordt een bijkomende proef opgelegd voor bepaalde vakken. Het is niet altijd even duidelijk welke gegevens in het dossier van de leerling ontbreken om een dergelijke beslissing te rechtvaardigen. De klassenraad springt onzorgvuldig om met zijn motiveringsplicht.

De doeltreffendheid van de evaluatie wordt slechts in beperkte mate gemeten. Er worden geen parameters gehanteerd om de efficiëntie van de aanpak na te gaan. Voor sommige vakken scoren gehele lesgroepen systematisch onvoldoende. Dit gegeven heeft echter niet geleid tot een krachtdadige bijsturing vanwege het beleid, noch tot een kritische zelfreflectie vanwege de vakgroepen zelf en/of het bijsturen van het onderwijsproces. De examenvragen worden door de directie wel gescreend op evenwichtigheid, alleen heeft dit niet steeds het gewenste effect, namelijk het verzamelen van valide evaluatiegegevens. De leerplandoelstellingen realiseren voor zoveel mogelijk leerlingen, zoals in de visietekst wordt vermeld, verloopt niet altijd even vlot.

Enkele leraren volgden de laatste jaren een aantal nascholingen omtrent evaluatie maar dit kaderde niet in een algemeen plan om de evaluatiepraktijk meer leerplangericht en/of competentiegericht te maken. Op dit ogenblik is de deskundigheidsbevordering op het vlak van evaluatie veeleer beperkt. Voor het volgende schooljaar wordt de evaluatiepraktijk als beleidsprioriteit naar voor geschoven.

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde manier via frequente rapporten, oudercontacten en recent via het online open puntenboek. De school zet de beschikbare digitale middelen zo efficiënt mogelijk in ter ondersteuning van de rapporteringspraktijk. Het beleid voorziet in de nodige ondersteuning en de leraren houden zich nauwgezet aan de afspraken.

De school werkte een degelijk rapporteringssysteem uit dat de leerling cijfermatig een duidelijk beeld geeft van zijn vorderingen. Rapportcommentaren worden echter nauwelijks geformuleerd (noch door de vakleraren, noch door de klassenraad) en waar deze voorkomen, zijn ze weinig informatief. Het beleid steunt erg op de informele feedback die de leerlingen krijgen tijdens de remediëringssessies en op de mondelinge toelichtingen die ouders krijgen tijdens de diverse oudercontacten.

De school heeft er recentelijk voor gekozen de evaluatie transparanter te maken naar leerlingen en ouders door het gebruik van een online open puntenboek.

Door de beperkte validiteit van de evaluatie geven ook de cijfergegevens niet noodzakelijk een juist beeld van de vorderingen in het leerproces van de leerling.

De motivering van de B- en C-attesten beperkt zich tot een opsomming van de (jaar)tekorten van de leerling en bevat geen vakinhoudelijke gegevens, wat strijdig is met de vigerende regelgeving. De onderbouwing is in vele van die gevallen juridisch aanvechtbaar. Ook de motiveringen van de adviezen van de klassenraden bevatten vaak nauwelijks relevante informatie. Het B.V.R. van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (art. 5, §8) en de omzendbrief SO 64 (punt 8.1.7) stellen uitdrukkelijk dat de school een motiveringsplicht heeft wanneer ze een B- of C-attest uitreikt. Zij moet een document overhandigen waarin een synthese ligt vervat van de elementen die hebben geleid tot de beslissing in hoofde van de leerling.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De B- en C-attesten worden onvoldoende gemotiveerd conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het beleid in het Provinciaal Instituut voor Haartooi en Schoonheidszorgen wordt gedeeltelijk aangestuurd door het schoolbestuur dat zijn visie en pedagogisch concept uitschrijft en communiceert via de website van de provincie. De school herformuleert enkele items ervan in een eigen visietekst. Ze stelt zich als doel de leerlingen te begeleiden in hun evolutie tot zelfredzame jonge volwassenen op basis van een up-to-date algemene en sociaal culturele vorming en een optimale beroepsopleiding. Daarbij wordt het belang aangegeven van het stimuleren van attitudeontwikkeling. De school wil dit bereiken door aan kwaliteitsbewaking te doen en rekening te houden met het welbevinden. De visie op een aantal variabelen is verder uitgewerkt. Voor kwaliteitszorg wordt de klemtoon gelegd op de betrokkenheid van alle participanten. Voor de gehele werking wordt inbreng en participatie van de actoren als voedingsbodem beschouwd. Er zijn een aantal beleidsprioriteiten vastgelegd. De doelstellingen werden echter nog niet concreet en meetbaar geformuleerd.

Om de visie om te zetten in de praktijk onderneemt de school een aantal doelgerichte acties. Naast de officiële participatieorganen is er een beleidsgroep waarin de directie samen met het middenkader en enkele leraren wil reflecteren over de schoolwerking om deze verder uit te bouwen of bij te sturen op een gedragen wijze. De functioneringsgesprekken worden als een opportuniteit beschouwd om doelgerichte communicatie met de individuele personeelsleden te voeren.

Vanaf 2009 is er een structureel verankerde stuurgroep IKZ. Deze wordt geleid door een kwaliteitscoördinator waarvoor in het lopende schooljaar twee BPT-uren benut worden. Er is regelmatig verdere professionalisering ter zake. Op initiatief van het schoolbestuur wordt gebruik gemaakt van een instrument voor systematische zelfevaluatie.

De aandacht voor kwaliteitsverbetering heeft in het verleden vooral geleid tot het borgen van wat goed is. De werkpunten geven aanleiding tot frequente wijzigingen in de organisatie en bijstellingen in de werking die niet tijdig door alle betrokkenen worden gedragen. Samen met een zekere vrijblijvendheid en de bezorgdheid om het welbevinden, wordt daardoor (nog) niet altijd het gewenste effect bereikt.

De stuurgroep IKZ heeft op basis van de resultaten van het screeningsinstrument actiepunten geselecteerd. Deze zijn uitgevoerd of naderen hun voltooiing. De meting van de doeltreffendheid is nog niet gebeurd. De actiepunten betreffen de communicatie tussen en het welbevinden van de verschillende participanten. Actiepunten met betrekking tot een onderwijskundig beleid om het kernproces te optimaliseren werden nog niet opgenomen. Er is ook nog geen aanzet gegeven om op basis van het verzamelen en analyseren van objectieve (cijfer-)gegevens knelpunten te detecteren en om te zetten in meetbare doelstellingen.

De vaststellingen tijdens de doorlichting wijzen nochtans op belangrijke kwaliteitsverschillen in de leerplanrealisatie. De doelstelling om een optimale beroepsopleiding aan te bieden wordt op schoolniveau meer bewaakt dan deze om de algemene vorming te realiseren. De vakgroepwerking wordt weinig opgevolgd in functie van de leerplanrealisatie. De kwaliteit van de realisatie blijft daardoor te sterk afhankelijk van de zelfreflectie bij individuele leraren en/of de doelgerichtheid in de vakgroep. Hoewel het schoolbestuur zich in de visietekst engageert voor het ter beschikking stellen van moderne, bijdetijdse leermiddelen, beantwoordt de uitrusting, vooral wat ICT betreft, niet aan de actuele standaarden en vereisten van sommige leerplannen. Tevens wordt de optimale benutting van de lestijd weinig bewaakt. Als gevolg van enkele organisatorische aspecten op schoolniveau en van de tijd die nodig is om de procedure voor het aanstellen van tijdelijke leraren te doorlopen, is er in een aantal gevallen heel wat lesuitval.

De school werkt doelbewust aan haar kwaliteitszorg en bouwt expertise op door ervaring en nascholing. Ze werkt aan sensibilisering van het personeel, o.m. via systematische terugkoppeling op algemene

vergaderingen door de kwaliteitscoördinator. Haar aandacht voor ontwikkelingen in het onderwijsveld uit zich ook in de deelname aan het project 'Loopbaanleren in Vlaanderen en Europa'.

De werkgroep talenbeleid heeft sinds enkele jaren een nieuwe coördinator. Vanuit de gevolgde nascholing wil deze samen met de werkgroep talenbeleid, die vertegenwoordigers telt van alle vakgroepen, een talenbeleidsplan uitschrijven. Het vroegere actiepuntenplan rond traceren van behoeften, formaliseren van syllabi en examens werd uitgevoerd. Voor compenserende maatregelen met betrekking tot leerlingen met leerstoornissen werden gemeenschappelijke afspraken gemaakt. Momenteel gaat de aandacht naar taaltips, schrijfkaders doorgeven en leerbehoeften in kaart brengen. Het posterproject is in volle uitvoering.

De vaststellingen bij het erkenningsonderzoek van Bio-esthetiek in de derde graad tso Schoonheidsverzorging tonen een onvoldoende realisatie van de theoretische leerplandoelstellingen aan. De inspectie is van oordeel dat de omstandigheden gunstig zijn om de bijsturing op een snelle en adequate wijze te realiseren en neemt dit tekort niet op in het advies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte in bso derde graad Haarzorg en Haarstylist.
- De ICT-integratie in wiskunde in tso derde graad Schoonheidsverzorging.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorg voor de leerlingen.
- De gerichtheid van heel wat personeelsleden op hun professionele taken.
- Het engagement van een aantal personeelsleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De structurele uitbouw van de kwaliteitszorg.
- De mogelijkheid tot inspraak in de schoolwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De uitrusting en leermiddelen voor de leerplanrealisatie in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De implementatie van de visie op leerbegeleiding.
- De implementatie van een doeltreffende evaluatiepraktijk.
- De rapporteringspraktijk.
- De integratie van ICT in diverse vakken.
- De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De kwaliteitsbewaking van het kernproces (samenhang tussen leerplanrealisatie, leerbegeleiding en evaluatiepraktijk).
- De onderwijsorganisatie (lessenrooster, dispensatie, planning snuffelstage, lesuitval en vervangingen).
- De opvolging van de vakgroepwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in tso tweede graad. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor project algemene vakken in bso derde graad Haarzorg en haarstylist. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor TV bio-esthetiek in tso derde graad Schoonheidsverzorging.

Wat betreft de regelgeving

- De informatie m.b.t. de remediëringsmaatregelen opnemen in het schoolreglement conform de Codex Secundair Onderwijs, artikel 112. (opvolging inspectie)
- De B- en C-attesten motiveren conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8. (opvolging inspectie)

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Bio-esthetiek	X	
Graad 3 BSO Haarstilisist	X	
Graad 3 BSO Haarzorg	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 26-04-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De informatie m.b.t. de remediëringsmaatregelen zijn niet opgenomen in het schoolreglement conform de Codex Secundair Onderwijs, artikel 112.

De B- en C-attesten worden onvoldoende gemotiveerd conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 26-04-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Erik Van Nieuwenhuyze de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	